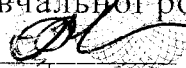

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов
“ ” * * * * * 20/5 року
“ ” * * * * * УКРАЇНА * * * * *

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогічний малюнок

Галузь знань 0202 «Мистецтво»

Напрямок підготовки 6.020205 «Образотворче мистецтво»

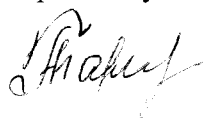
Освітній рівень- перший (бакалаврський)

Інститут мистецтв

2015-2016 – навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

А. О. Таранник

Педагогічний малюнок

Робоча програма _____ для студентів

галузі знань 0202 «Мистецтво», напряму підготовки 6.020205 Образотворче мистецтво.

Розробник: Шпортько Валерій Іванович, старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв

Протокол від «03» вересня 2015 року № 1

Завідувач кафедри
образотворчого мистецтва _____ Ю.В. Романенкова
(підпис)

© _____, 2015 рік

© _____, 2016 рік

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	5
Структура програми навчальної дисципліни	7
I. Опис предмета навчальної дисципліни	7
II. Тематичний план навчальної дисципліни	8
III. Програма	9
Змістовний модуль I. ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА МЕТОДИКИ НАОЧНОГО НАВЧАННЯ ЗАСОБАМИ ПЕДАГОГІЧНОГО МАЛЮНКУ	9
Змістовний модуль II. ПЕДАГОГІЧНИЙ МАЛЮНОК У ВИВЧЕННІ ТЕОРІЇ, МЕТОДІВ І ПРИЙОМІВ РОБОТИ НАД РИСУНКОМ. ВИКОРИСТАННЯ ВМІНЬ ТА НАВИЧОК В ПРАКТИЧНІЙ РОБОТІ	12
IV. Навчально-методична карта дисципліни	18
Карта самостійної роботи студента	19
V. Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ)	20
VI. Система поточного та підсумкового контролю знань	23
VII. Методи навчання	29
VIII. Методичне забезпечення курсу	29
IX. Рекомендована література	30

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Педагогічний малюнок» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою образотворчого мистецтва на основі навчального плану для всіх спеціальностей денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати спеціаліст відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, вивчення навчального матеріалу дисципліни «Педагогічний малюнок».

Курс вивчення дисципліни «Педагогічний малюнок» побудований за принципом підготовки фахівця з образотворчого мистецтва.

Зміст програми складає систему з теоретичного та практичного процесу навчання.

Мета та завдання навчальної дисципліни.

Метою викладання дисципліни «Педагогічний малюнок» є розвиток практичної підготовки студентів та продовження їх образотворчої освіти у напрямку вивчення методів роботи зі студентами і учнями, як важливого фактору підвищення художньо-естетичного рівня особистості, фахового зростання і формування національної художньої культури в сучасному мистецтві.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є набуття базових знань з «Педагогічного малюнка». Ознайомлення з основними напрямками розвитку наук з «Педагогічного малюнка» у вивченні методів і методика роботи зі студентами (учнями), формуванню цілісного бачення і уявлення та художньо-естетичні цінності мистецтва, розвиток художнього смаку і навичок в роботі над творчими завданнями.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до профілю програми бакалавра образотворчого мистецтва формуються *загальні та фахові компетентності*.

Загальні компетентності

(Світоглядна, громадська, комунікативна, інформаційна, науково-дослідницька, самоосвітня), а саме: **фахові компетентності базові**

(Організаційна, мистецтвознавча) та **спеціальні** (творча та технологічна), а саме:

Здатність використовувати у практичній діяльності досвід світової та вітчизняної шкіл з образотворчого мистецтва, методів та авторських прийомів провідних художників;

Володіння навичками візуального сприйняття і створення композицій, відтворення їх на полотні (папери, чи інші площині) для зображення задуманого.

Результати навчання

(Знання та практичні навички та вміння).

Знання: різноманітних прийомів, методів роботи над творчими завданнями з використанням особливостей національних традицій школи образотворчого мистецтва.

Практичні навички й вміння:

уміє створювати атмосферу творчого підходу для роботи над завданнями, використовуючи при цьому класичні зразки. Уміння аналізувати, визначати технічні прийоми виконання завдання, та методичні прийоми наочного пояснення завдання.

Програмні результати навчання

Готовність до фахової діяльності в галузі образотворчого мистецтва.

Здатність до науково-дослідницької діяльності у сфері мистецької діяльності.

Мисленнева активність, творчий підхід у вирішенні нестандартних завдань.

Прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.

Форма контролю: ПМК, поточні оцінки за виконані методичні розробки і таблиці. По завершенню курсу навчання – залік.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: процес навчання та виховання студентів вищого навчального закладу в умовах реформування та модернізації системи освіти в Україні, формування особистості фахівця вищої кваліфікації.

Курс:	Напрямок, підготовки, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS: 2 кредити Змістовних модулів: 2 Загальна кількість годин: 72 Тижневих годин: 2	Шифр та назва напрямку підготовки: 0202 Мистецтво Шифр та назва: 6.020205 Образотворче мистецтво Освітній рівень перший (бакалаврський)	Нормативна Рік підготовки: 4 Семестр 7 Аудиторні заняття: 28 години, з них: Лекції: 12 годин Практичні заняття: 16 годин Самостійна робота: 40 годин Модульний контроль: 4 години Вид підсумкового контролю: (залік) ПМК

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

		Кількість годин					
№ п/п	Назви теоретичних розділів	Загальна кількість	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Змістовий модуль I							
Теорія та практика методики наочного навчання засобами педагогічного малюнку							
1.	Вступ. Мета і завдання дисципліни. Роль і місце педагогічного малюнку в професійній діяльності фахівця образотворчого мистецтва		1	1		2	
2.	Методи і прийоми навчання рисунка в різних країнах. Види рисунка: художній, науково-пізнавальний, технічний, навчальний		3	1	2	4	
3.	Роль педагогічного малюнка в зображенні натюрморту		6	2	4	6	
	Разом	34	10	4	6	12	2
Змістовий модуль II							
Педагогічний малюнок у вивченні теорії, методів і прийомів роботи над рисунком.							
Використання вмінь та навичок в практичній роботі							
4.	Побудова зображення гіпсових моделей з класичних зразків і зображення живої натури		8	4	4	10	
5.	Пейзаж. Етапи роботи над пейзажем. Роль пейзажу у вихованні естетичного бачення почуття краси у учнів		5	2	3	9	
6.	Анімалістика. Роль начерків і етюдів з натури у вивченні навколишнього світу.		5	2	3	9	
	Разом	38	18	8	10	28	2
	Разом з навчальним планом	72	28	12	16	40	4

IV курс
7 семестр

Теми, лекції, завдання, вправи	Образотворче мистецтво
---------------------------------------	-------------------------------

	Години
Лекції	12
Практичні завдання	16
Самостійна робота	36
ПМК	4
Загальна кількість годин	72

ІІІ. ПРОГРАМА

Змістовий модуль І

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА МЕТОДИКИ НАОЧНОГО НАВЧАННЯ ЗАСОБАМИ ПЕДАГОГІЧНОГО МАЛЮНКУ

Лекція 1 (1 година)

Вступ. Мета і завдання дисципліни. Роль і місце педагогічного малюнку в професійній діяльності фахівця образотворчого мистецтва

Мета програми – професійно підготувати фахівця з високим рівнем методичної майстерності й готовності до управління художньою діяльністю студентів з використанням сучасних технологій наочного навчання.

Завдання навчального курсу дисципліни «Педагогічний малюнок» полягає в практичному оволодінні методикою наочного навчання основам образотворчої грамоти, формуванню практично значущого вміння використовувати технологію наочного навчання в процесі управління художньо-творчою діяльністю студентів.

Рекомендована література (2; 3; 4; 13; 16; 19)

Самостійна робота (2 години)

Роль педагогічного малюнка в професійній діяльності вчителя з образотворчого мистецтва в вищих освітніх закладах мистецької освіти та загальноосвітніх школах.

Рекомендована література (2; 3; 4; 16)

Лекція 2 (1 година)

Методи і прийоми навчання рисунка в різних країнах.

Види рисунка: художній, науково-пізнавальний, технічний, навчальний

Залежно від призначення їх можна поділити на художні, науково-пізнавальні, технічні та навчальні.

Художній – образний, емоційний показ об'єктів та явищ навколишньої дійсності.

Науково-пізнавальний – має пояснювальний характер об'єктів та явищ навколишнього світу.

Технічний – передає зовнішній, часто і внутрішній вигляд деталі, вузла машини.

Навчальний – зображення на предметній площині об'єктів реального світу з метою вивчення правил побудови форми та зображення. Рисунок художній, за пам'яттю, за уявленням.

Рекомендована література (7; 9; 16; 19)

ПРАКТИЧНА РОБОТА (2 ГОДИНА)

Підготовці до практичної роботи передуює ознайомлення студентів з методичними доробками художників-педагогів та кращими навчальними роботами із фонду кафедри, проводиться аналіз зображень, пояснюється їх структурний та методичний зміст.

Завдання 2.1. Створити методичну таблицю різновидів рисунка: художнього, науково-пізнавального, технічного, навчального.

Зображення виконати на форматі А-3 графічними матеріалами – графітний олівець, туш.

Рекомендована література (7; 9; 16; 19)

САМОСТІЙНА РОБОТА (4 ГОДИНИ)

Послідовність виконання самостійної практичної роботи:

1. Ознайомлення з темою завдання;
2. Підбір рекомендованої літератури, що пропонується студенту для ознайомлення і вивчення проблеми;
3. Підготовка художніх матеріалів для створення методичного посібника;
4. Вибір композиції і етапності виконання завдання;
5. Ескіз (в масштабі) методичного посібника;
6. Виконання завдання на форматі А-3 ватману художніми матеріалами за вибором студента, що відповідають темі завдання

Освоєння теоретичного та методичного матеріалу за літературними першоджерелами.

Для самостійної роботи студент обирає одне із запропонованих завдань:

Завдання 2.1. Силуетне малювання предметів побуту лінією (електроприладдя, посуду,

інструментів, тощо) – 1 години

Завдання 2.2. Перспективне малювання форми меблів, посуду, інструментів.

Зображення

об'ємної форми виконуються складною просторовою лінією. – 1 години

Завдання 2.3. Конструктивний малюнок простих об'ємних форм предметів побуту.
– 1 години

Завдання 2.4. Виконати технічні вправи з метою наочно-інформаційного пояснення
закономірностей образотворчої грамоти, відповідно конкретного виду
художньо-творчої діяльності. – 1 години

Рекомендована література (7; 9; 16; 19)

Лекція 3 (2 година)

Роль педагогічного малюнка в зображенні натюрморту

Натюрморт, як жанр образотворчого мистецтва. Рисунок, живопис, композиція в натюрморті. Використання художніх матеріалів для роботи над натюрмортом. Види натюрмортів. Систематичність роботи над натюрмортом і послідовність навчання.

Рекомендована література (3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 12; 16; 19; 20; 21)

ПРАКТИЧНА РОБОТА (4 ГОДИНИ).

На практичних заняттях студенти виконують одне із запропонованих завдань.

Педагогічний малюнок має наочно показати вирішення того чи іншого завдання в рисунку, показати засоби і прийоми роботи різними матеріалами, техніки виконання.

Учбовий натюрморт має вузьку мету: сприяти і активізувати пізнавальний процес діяльності студентів (учнів).

Практичні посібники натюрморту допомагають зрозуміти і практично засвоїти основи образотворчого мистецтва – перспективу, розподіл світлотіні, конструктивну будову, тонові співвідношення.

Завдання 3.1. Створити методичну таблицю «Види натюрмортів». – 1 година

Завдання 3.2. Закони побудови натюрморту. – 1 година

Завдання 3.3. Композиція в натюрморті. – 2 година

САМОСТІЙНА РОБОТА (6 ГОДИН)

Послідовність виконання самостійної практичної роботи:

1. Ознайомлення з темою завдання;

2. Підбір рекомендованої літератури, що пропонується студенту для ознайомлення і вивчення проблеми;
3. Підготовка художніх матеріалів для створення методичного посібника;
4. Вибір композиції і етапності виконання завдання;
5. Ескіз (в масштабі) методичного посібника;
6. Виконання завдання на форматі А-3 ватману художніми матеріалами за вибором студента, що відповідають темі завдання

Освоєння теоретичного та методичного матеріалу за літературними першоджерелами.

Для самостійної роботи студент обирає одне із запропонованих завдань.

Завдання 3.1. Натюрморт з предметів вжитку. Перспективний аналіз натюрморту.
– 2 години

Виявити знання і уміння в створенні натюрморту. Під час роботи над завданням треба використати знання з композиції, лінійної та повітряної перспективи, володіння графічними техніками.

Завдання 3.2. Створити методичні таблиці з етапності виконання натюрморту. - 2 години

Завдання 3.3. Конструктивна побудова предметів натюрморту. – 2 години

Завдання самостійної роботи виконується на форматі А-3. Художні матеріали – за вибором студента.

Вимоги до створення методичної таблиці

Цілісність стилю оформлення, єдність графічного виконання завдання; цілісність стилю оформлення композиційного розташування.

Робота виконується в повному обсязі на форматі А-3

Методичні таблиці створюються по кожній темі розділу. Формат – А-3. Методичний матеріал (послідовність виконання завдання – етапи роботи над зображенням). Художніми матеріалами, які відповідають темі завдання.

Рекомендована література: В. Сенин, О. Коваль. Школа рисунка карандашом. / В. Сенин, О. Коваль. – Харьков, 2007; Сокольникова Н.М. Изобразительное искусство и методика его преподавания в начальной школе. /Сокольникова Н.М. – М.: Academia, 1999; Рындин А.С. Живопись. /Рындин А.С. – Одесса, 2004;

Пучков А.С., Триселев А.В. Методика работы над натюрмортом. / Пучков А.С., Триселев А.В. – М.: Просвещение, 1982.

Змістовий модуль II

ПЕДАГОГІЧНИЙ МАЛЮНОК У ВИВЧЕННІ ТЕОРІЇ, МЕТОДІВ І ПРИЙОМІВ РОБОТИ НАД РИСУНКОМ. ВИКОРИСТАННЯ ВМІНЬ ТА НАВИЧОК В ПРАКТИЧНІЙ РОБОТІ

Лекція 4 (4 години)

Педагогічний малюнок у вивченні теорії методів і прийомів, використання на практиці здобутих знань в побудові зображення гіпсових моделей з класичних зразків і зображення живої натури.

При вивченні рисунка задача педагога розкрити перед студентами, учнями ті непорушні правила і закони реалістичного рисунка, які вони мають засвоїти. Навчити студентів уважно аналізувати деталі зображуваного і уміти побачити натуру в цілому. Необхідність знань при роботі над зображенням живої натури, знання з пластичної анатомії, лінійної та повітряної перспективи, композиції та психології.

ПРАКТИЧНА РОБОТА (4 ГОДИНИ)

На заняттях студенти виконують одне із запропонованих завдань.

Перед початком практичної роботи необхідно проаналізувати твори провідних майстрів вітчизняного та зарубіжного мистецтва.

Завдання 4.1. Створити методичні таблиці для вивчення розділу «Зображення людини». –

1 година

Завдання 4.2. Засвоєння знань і умінь зображення людини при роботі над гіпсовими моделями з

класичних зразків. – 1 година

Художні матеріали: графітний олівець

Студентам пропонуються різні види завдань для семінарської роботи за вибором теми і художніх матеріалів. Формат А-3.

Рекомендована література: Ростовцев Н.Н. История методов обучения рисованию./ Ростовцев Н.Н. – М.: Просвещение, 1981; Сухенко В.О. Рисунок. Навчальний посібник./ ; Сухенко В.О. –К.: BONA MENTE, 2004; В.Сенин, О.Коваль. Школа рисунка карандашом. / ; В.Сенин, О.Коваль. –Харьков, 2007; Н.Ли. Рисунок. Основы учебного академического рисунка. / Н.Ли. –М.: ЭКСМО, 2004; Школа изобразительного искусства. –М.: Изобразительное искусство, 1986-1996.

САМОСТІЙНА РОБОТА (10 ГОДИН)

Послідовність виконання самостійної практичної роботи:

1. Ознайомлення з темою завдання;
2. Підбір рекомендованої літератури, що пропонується студенту для ознайомлення і вивчення проблеми;
3. Підготовка художніх матеріалів для створення методичного посібника;
4. Вибір композиції і етапності виконання завдання;
5. Ескіз (в масштабі) методичного посібника;
6. Виконання завдання на форматі А-3 ватману художніми матеріалами за вибором студента, що відповідають темі завдання

Освоєння теоретичного та методичного матеріалу за літературними першоджерелами.

Для самостійної роботи студент обирає одне із запропонованих завдань.

Завдання 4.1. Створити методичну таблицю послідовності роботи над портретом чи постаттю людини. Роль кольору в зображенні живої натури. – 3 години

Завдання 4.2. Створити методичну таблицю послідовності роботи над впливом світла на колір і колорит в зображенні живої натури. – 3 години

Завдання 4.3. Створити методичну таблицю послідовності роботи етапів створення зображення:

- а) гіпсової моделі;
- б) живої натури. Портрет;
- в) живої натури. Постать;
- г) зображення людей різних за віком і статтю. – 3 години

Студентам пропонуються різні види завдань для практичної роботи за вибором теми і художніх матеріалів. Формат А3.

Рекомендована література: Ростовцев Н.Н. История методов обучения рисованию./ Ростовцев Н.Н. – М.: Просвещение, 1981; Сухенко В.О. Рисунок. Навчальний посібник./ Сухенко В.О. –К.: BONA MENTE, 2004; В. Сенин, О. Коваль. Школа рисунка карандашом./ В. Сенин, О. Коваль. –Харьков, 2007; Н. Ли. Рисунок. Основы учебного академического рисунка. / Н. Ли. –М.: ЭКСМО, 2004; Школа изобразительного искусства. – М.: Изобразительное искусство, 1986-1996.

Лекція 5 (2 година)

Пейзаж. Етапи роботи над пейзажем.

Роль пейзажу у вихованні художньо-естетичного бачення, почуття краси у учнів.

Рисунок дерев (ялина, береза, дуб, верба тощо). Характер стовбура, крони дерева, їх конструктивна будова. Етюди з натури: рисунок дерев, елементів рослинного світу. Тонове і кольорове вирішення. Стилізація в зображенні дерев і квітів.

Рекомендована література (2; 3; 4; 6; 10; 11; 14)

ПРАКТИЧНА РОБОТА (3 ГОДИНИ).

Завдання 5.1. Виконати методичні таблиці для зображенню пейзажу.

- 1) Види пейзажу: сільський, міський, морина, тощо;
- 2) Роль композиції при виборі мотивів пейзажу;
- 3) Пори року в зображенні пейзажу;
- 4) Етапи роботи над пейзажем;
- 5) Художні матеріали та художні техніки у зображенні пейзажу.

Студентам пропонуються різні види завдань для практичної роботи за вибором теми і художніх матеріалів. Формат А3.

Рекомендована література (3; 4; 5; 6; 7; 8; 12; 16; 19; 20; 21)

САМОСТІЙНА РОБОТА (9 ГОДИН)

Послідовність виконання самостійної практичної роботи:

1. Ознайомлення з темою завдання;
2. Підбір рекомендованої літератури, що пропонується студенту для ознайомлення і вивчення проблеми;
3. Підготовка художніх матеріалів для створення методичного посібника;
4. Вибір композиції і етапності виконання завдання;
5. Ескіз (в масштабі) методичного посібника;
6. Виконання завдання на форматі А-3 ватману художніми матеріалами за вибором студента, що відповідають темі завдання

Освоєння теоретичного та методичного матеріалу за літературними першоджерелами.

Завдання 5.1. Створити методичний посібник педагогічного малюнка різних об'єктів (мотивів) природи. Зобразити небо з хмарами, воду чи пейзажний мотив при різному стані погоди, дня, пори року тощо. – 2 години

Завдання 5.2. Створити методичний посібник з зображенням стилізованого малюнка, дерев (ялинка, береза, дуб, тощо). Варіативне зображення однієї породи дерева –наприклад, ялинки. – 2 години

Завдання 5.3. Створити методичний посібник світлотіньового зображення форм пейзажних мотивів. – 2 години

Завдання 5.4. Створити методичний посібник графічно-пластичного малюнка елементів рослинності. Варіативне зображення форми (тюльпану, колоска, шишки, тощо). – 1 година

Завдання 5.5. Виконати педагогічний малюнок, що пояснює послідовність зображення рослинного орнаменту, елементами якого можуть слугувати листя, квіти, плоди. – 1 година

Матеріал: на вибір студента.

Рекомендована література: Джованни Чиварди. Пейзаж: методы, техника, композиция. / Джованни Чиварди. – М.: ЭКСМО, 2004; Рындин А.С. Живопись. / Рындин А.С. – Одесса, 2004; Пенова В.П. Рисунок карандашом./ Пенова В.П. – Харьков. Белгород, 2008; Жердзинский. Живопись. Техника и технология. / Жердзинский. – Харьков: «Колорит», 2006; О. Шматова. Самоучитель по рисованию акварелью. / О. Шматова. – М.: ЭКСМО, 2008.

Лекція 6 (2 година)

Анімалістика. Роль начерків і етюдів з натури у вивченні навколишнього світу

Анімалістика. Малювання домашніх та диких птахів, тварин. Виконання практичних завдань – натюрморти з чучелом птаха. Вивчення пропорції конструктивної будови передачі матеріальності. Уміння аналізувати форму тварин і птахів.

Рекомендована література (1; 6; 10; 11; 15; 17; 18; 21)

ПРАКТИЧНА РОБОТА (3 ГОДИНА)

На практичних заняттях студенти виконують одне із запропонованих завдань.

Завдання 6.1. Вивчення птахів, їх пропорції та їх конструктивної будови;

Завдання 6.2. Зображення тварин та птахів в ілюстраціях до казок, байок і інших художніх прозових творів про тварин

Практичні завдання з виконання методичних таблиць студенти виконують на форматі А3 різними художніми матеріалами.

Рекомендована література: Пенова В.П. Рисунок карандашом. / О. Шматова. – Харьков. Белгород, 2008; Кардашов В.Н. Теорія і методика викладання образотворчого мистецтва. / Кардашов В.Н. – К.: Слово, 2007; Крижанівський В.В. Рисунок під час літньої практики. / Крижанівський В.В. –К., 2006; Карлов Г.Н. Изображение птиц и зверей. / Карлов Г.Н. – М., 1976; Кузин В.С. Наброски и зарисовки: пособие для учителей. 2-е издание, переработанное. / Кузин В.С. – М., 1981; Резніченко М.І., Вакаров В.Є. Малюнок птахів в практиці вчителя образотворчого мистецтва. / Резніченко М.І., Вакаров В.Є. – Одеса, 1993; Терентьев А.Е. Изображение животных и птиц средствами рисунка и живописи. / Терентьев А.Е. – М., 1969.

САМОСТІЙНА РОБОТА (9 ГОДИН)

Послідовність виконання самостійної практичної роботи:

1. Ознайомлення з темою завдання;
2. Підбір рекомендованої літератури, що пропонується студенту для ознайомлення і вивчення проблеми;
3. Підготовка художніх матеріалів для створення методичного посібника;
4. Вибір композиції і етапності виконання завдання;
5. Ескіз (в масштабі) методичного посібника;
6. Виконання завдання на форматі А-3 ватману художніми матеріалами за вибором студента, що відповідають темі завдання

Освоєння теоретичного та методичного матеріалу за літературними першоджерелами.

Завдання 6.1. Створити методичну таблицю «Навчальний натюрморт» з чучелом птаха. Послідовність виконання завдання. – 2 години

Аудиторно-практична робота: натюрморт з чучелом птаха. Вимоги до виконання завдання: методична послідовність в роботі над натюрмортом, виявити вміння вірно передати пропорції, враховуючи анатомічну будову птаха, його характерних особливостей. Самостійна робота: начерки з домашніх тварин і птахів різними художніми матеріалами.

Мета завдання: вміння швидко передавати в рисунку пропорції, характерні особливості, пластичність форми. Розвиток зорової пам'яті.

Завдання аудиторної і самостійної роботи студентів виконуються на форматі А-3 (430x310 мм). Матеріалами відповідно до вимог завдання. Завдання: начерки, етюди – виконуються на довільному форматі і художніми матеріалами за вибором студента.

Завдання 6.2. Створити методичну таблицю з зображенням домашніх та диких тварин, птахів. Зібрати ілюстративний матеріал з репродукцій. Можна використати малюнки, виконані на пленері. – 2 години

Завдання 6.3. Створити методичний посібник з наочно-ілюстрованого матеріалу за темою: «Малюнок представників фауни» (ілюстрації з книг, журналів, фоторепродукцій). Виконати малюнки стилізованих форм (комах, риб, земноводних). Матеріал використати на заняттях за темою. – 2 години

Завдання 6.4. Виконати методичний посібник з малюнків домашніх тварин, трансформованих в декоративні образи (курка, півник, качка, коза, індик, кіт, собака, тощо). – 3 години

Матеріал: за вибором студента.

Рекомендована література: Пенова В.П. Рисунок карандашом. / Пенова В.П. – Харьков. Белгород, 2008; Кардашов В.Н. Теорія і методика викладання образотворчого мистецтва. / Кардашов В.Н. – К.: Слово, 2007; Крижанівський В.В. Рисунок під час літньої практики. / Крижанівський В.В. – К., 2006; Карлов Г.Н. Изображение птиц и зверей. / Карлов Г.Н. – М., 1976; Кузин В.С. Наброски и зарисовки. Пособие для учителей. 2-е издание, переработанное. / Кузин В.С. – М., 1981; Резніченко М.І., Вакаров В.Є. Малюнок птахів в практиці вчителя

образотворчого мистецтва. / Резніченко М.І., Вакаров В.Є. – Одеса, 1993;
Терентьев А.Е. Изображение животных и птиц средствами рисунка и живописи. /
Терентьев А.Е. –М.,1969.

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

«ПЕДАГОГІЧНИЙ МАЛЮНОК»

Разом – 72 години, лекції – 12 годин, практичні заняття – 16 годин, самостійна робота – 40 годин, підсумковий контроль – 4 години

Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II		
Назва модуля	Теорія та практика методики наочного навчання засобами педагогічного малюнку			Педагогічний малюнок у вивченні теорії, методів і прийомів роботи над рисунком. Використання вмінь та навичок в практичній роботі		
Кількість балів за відвідування	1	1	2	4	2	2
Лекції	1 година	1 година	2 години	4 години	2 години	2 години
Теми лекцій	Вступ. Мета і завдання дисципліни. Роль і місце педагогічного малюнку в професійній	Методи і прийоми навчання рисунка в різних країнах. Види рисунка: художній, науково-	Роль педагогічного малюнка в зображенні натюрморту	Побудова зображення гіпсових моделей з класичних зразків і зображення живої натури	Пейзаж. Етапи роботи над пейзажем. Роль пейзажу у вихованні естетичного	Анімалістика. Роль начерків і етюдів з натури у вивченні навколишнього
Відвідування практичних занять	2 бала	3 бала	3 бала	3 бала	3 бала	2 бала
Теми практичних занять	Натюрморт з предметів вжитку. Перспективний аналіз натюрморту.	Створити методичну таблицю різновидів рисунка (художній, науково-пізнавальний,	Створити методичну таблицю «Види натюрмортів» 2 бала	Створити методичні таблиці до розділу «Зображення гіпсової моделі людини 3	Створити методичні таблиці до зображення пейзажу	Створити методичну таблицю «Навчальний натюрморт» 3
Практична робота	2 год.	3 год.	3 год.	3 год.	3 год.	2 год.

Самостійна робота (кількість балів)	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
ІНДЗ (кількість балів)	30 балів					
Види поточного контролю (кількість балів)	Модульна контрольна робота 1 30 балів			Модульна контрольна робота 2 30 балів		
ПМК	залік					
Всього (балів)	158 (коефіцієнт – 1,58)					

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль І. ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА МЕТОДИКИ НАОЧНОГО НАВЧАННЯ ЗАСОБАМИ ПЕДАГОГІЧНОГО МАЛЮНКУ			
<p>Лекція 2. Методи і прийоми навчання рисунка в різних країнах. Види рисунка: художній, науково-пізнавальний, технічний, навчальний (1 год.)</p> <p>Завдання 2.1. Створити методичну таблицю різновидів рисунка: художнього, науково-пізнавального, технічного, навчального</p>	практичні заняття, модульний контроль	5	I-II
<p>Лекція 3. Роль педагогічного малюнка в зображенні натюрморту. (2 год.).</p> <p>Завдання 3.1. Створити методичну таблицю «Види натюрмортів».</p> <p>Завдання 3.2. Закони побудови натюрморту;</p> <p>Завдання 3.3. Композиція в натюрморті</p>	практичні заняття, модульний контроль	5	II-III
Змістовий модуль II. ПЕДАГОГІЧНИЙ МАЛЮНОК У ВИВЧЕННІ ТЕОРІЇ, МЕТОДІВ І ПРИЙОМІВ РОБОТИ НАД РИСУНКОМ. ВИКОРИСТАННЯ ВМІНЬ ТА НАВИЧОК В ПРАКТИЧНІЙ РОБОТІ			
<p>Лекція 4. Побудова зображення гіпсових моделей з класичних зразків і зображення живої натури. (4 год.)</p> <p>Завдання 4.1. Створити методичні таблиці для вивчення розділу «Зображення людини».</p> <p>Завдання 4.2. Засвоєння знань і умінь зображення людини при роботі над гіпсовими моделями з класичних зразків</p>	практичні заняття, модульний контроль	5	III-IV
<p>Лекція 5. Пейзаж. Етапи роботи над пейзажем. Роль пейзажу у вихованні естетичного бачення почуття краси у учнів (2 год.)</p> <p>Завдання 5.1. Виконати методичні таблиці для зображенню пейзажу.</p> <p>1) Види пейзажу: сільський, міський, морина, тощо;</p> <p>2) Роль композиції при виборі мотивів пейзажу;</p> <p>3) Пори року в зображенні пейзажу;</p> <p>4) Етапи роботи над пейзажем;</p> <p>5) Художні матеріали та художні техніки у зображенні пейзажу.</p>	практичні заняття, модульний контроль	5	IV- V

<p>Лекція 6. Анімалістика. Роль начерків і етюдів з натури у вивченні навколишнього світу. (2 год.)</p> <p>Завдання 6.1. Вивчення птахів, їх пропорції та їх конструктивної будови;</p> <p>Завдання 6.2. Зображення тварин та птахів в ілюстраціях до казок, байок і інших художніх прозових творів про тварин</p>	<p>практичні заняття, модульний контроль</p>	<p>5</p>	<p>V-VI</p>
	<p><i>Разом: 25 балів</i></p>		

Примітка: Студенти виконують одне із запропонованих завдань до кожної теми лекції.

V. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання студентами ІНДЗ прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Педагогічний малюнок» – це вид навчально-дослідницької роботи студентами, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

1. конспект із теми (модуля) за заданим планом (**4 бали**);
2. конспект із теми (модуля) за планом, який студент розробив самостійно (**5 балів**);
3. анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, історико-педагогічні розвідки (**10 балів**);
4. повідомлення з теми, рекомендованої викладачем (**7 балів**);
5. повідомлення з теми (без рекомендації викладача): сучасні відкриття у педагогічній науці, аналіз інформації, самостійні дослідження (**10 балів**);
6. історико-біографічні дослідження у вигляді есе (**15 балів**).
7. науково-педагогічне дослідження у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу) (**30 балів**).

Орієнтовна структура ІНДЗ – навчально-методичного дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел

Розробка конкретної теми навчальної програми. Мета і зміст роботи відображає творче відношення, методичні пошуки з проблеми наочного навчання. Методична розробка теми враховує конкретний віковий розвиток особистості. Реферативна робота і її зміст укладається за темами одного із видів художньої діяльності.

Мета індивідуального навчально-методичного завдання - перевірити готовність майбутніх фахівців образотворчого мистецтва до самостійного розв'язання творчих завдань.

Студентам пропонується план індивідуального навчально-методичного завдання у вигляді реферату:

I. Вступ;

II. Основна частина. Дослідження обраної теми на основі підручників з образотворчого мистецтва 5-8 кл. для загальноосвітніх шкіл;

III. Порівняльна характеристика і аналіз обраної для дослідження теми на основі викладеного матеріалу різними авторами підручників з образотворчого мистецтва;

IV. Висновок;

V. Список використаної та рекомендованої літератури;

Ілюстрації у вигляді візуального ряду методичних таблиць, створених студентом до уроку з обраної теми. Виконується на форматі А3-А4 художніми матеріалами за вибором студента.

На основі плану індивідуального науково-дослідного завдання студент знайомиться з обраним матеріалом, а також з методичними рекомендаціями що до організації та здійснення конкретної навчально-виховної роботи.

Наступним етапом роботи є створення порівняльної характеристики, викладання матеріалу з даної теми різних авторів підручників. Систематизувати й узагальнити одержані результати дослідження, зробити висновки.

Останнім етапом роботи студента є створення методичного матеріалу в якому необхідно визначити послідовність виконання завдання і обґрунтувати їх необхідність за темою розділу.

Методичні таблиці розробляються студентами за жанрами та видами образотворчого мистецтва.

Послідовність роботи над методичними таблицями:

1. Вибір теми.
2. Визначення ключових моментів в розкритті теми.
3. Етапність роботи над темою в логічній послідовності, керуючись принципом «від простого до складного».
4. Дотримання вимог до створення методичних таблиць. Єдність стилю оформлення, лаконічність.

ТЕМА ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНОГО ЗАВДАННЯ:

Розробка наочно-методичного комплексу навчально-репродуктивних вправ, які забезпечують формування практичних умінь в декоративно-прикладній діяльності учня.

Завдання:

1. Розробити комплекс навчально-репродуктивних вправ за темами декоративного зображення пейзажних мотивів, сюжетної композиції (за вибором).
2. Розробити комплекс навчально-репродуктивних вправ за темами створення образу казкових героїв, фантастичних персонажів засобами художніх технік декоративно-прикладного мистецтва.

Тема реферату: Дидактичні можливості педагогічного малюнку в процесі управління декоративно-прикладної діяльності учнів.

Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у таблицях:

Критерії оцінювання ІНДЗ

(навчально-методичного дослідження у вигляді реферату)

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
----------	----------------------------	--

1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	4 бали
2.	Складання плану реферату	3бали
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	10 балів
4.	Дотримання правил реферуванням наукових публікацій	3 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	7 бали
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	3 бали
Разом		30 балів

Шкала оцінювання ІНДЗ
(науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату)

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	26-30	Відмінно
Достатній	20-25	Добре
Середній	11-19	Задовільно
Низький	0-10	Незадовільно

VI. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Педагогічний малюнок» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у наступних таблицях:

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій	5
2.	Практичні заняття	50
3.	Модульна контрольна робота (№ 1, № 2)	50
4.	Самостійна робота	25
5.	Індивідуальна навчально-дослідницька робота	30
Підсумковий рейтинговий бал		160
ПМК		

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

1. **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
2. **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.
3. **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно Відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре Достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре В цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно Посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Мінімально можливий (допустимий) рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю перескладання за умови

		належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження, які виконує студент за визначеною тематикою, доповнюється візуальним рядом у вигляді навчально-методичних таблиць, виконаних до теми завдання на форматі А-3.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У наступній таблиці представлено розподіл балів, що присвоюються студентам упродовж вивчення дисципліни «Педагогічний малюнок».

Розподіл балів, що присвоюються студентам

МОДУЛІ						ІНДЗ ЗМ 1, ЗМ 2.	Модульні контрольні роботи ЗМ 1, ЗМ 2.	Підсумковий модульний контроль, залік
Змістовий модуль 1 (практична, самостійна робота)			Змістовий модуль 2 (практична, самостійна робота)					
Т 1	Т 2	Т3	Т4	Т5	Т6			
	15	15	15	15	15	30	50	25

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА – 25 балів (2 години)

Основним завданням ПМК є творче рішення наочно-методичного забезпечення змісту практичних занять, зумовлених цілеспрямованою діяльністю учнів. Навчальний матеріал повинен бути оформленим з урахуванням педагогічної технології управління процесом пізнання-навчання та сучасних положень психолого-педагогічної науки й особливостей конкретного вікового розвитку особистості (групи).

Зміст роботи повинен відображати творче відношення до рішення завдання, особисті методичні пошуки, досвід фахівців з проблем наочного навчання. Реферативна (контрольна) робота дозволяє в певній мірі визначити роль методики

наочного навчання, місце педагогічного малюнку, різних методів наочного показу, візуального пояснення програмного матеріалу в процесі управління образотворчою діяльністю учнів, рівень професійної готовності, компетентності рішення завдань художньої освіти та естетичного виховання молоді засобами пластичних мистецтв. Завдання 1. Розробити наочно-методичний посібник з основ образотворчого мистецтва.

Завдання на вибір студента.

- 1.1) Розробити наочно-методичний посібник за змістом різноманітних жанрів образотворчого мистецтва (пейзаж, натюрморт, портрет, сюжетна композиція, ілюстрація);
- 1.2) Укласти наочно-методичний посібник, методично пояснюючий етапи зображення та технології виконання малюнка;
- 1.3) Укласти наочно-методичний посібник, методично пояснюючий техніко-технологічні особливості графічного зображення різними художніми матеріалами (туш, соус, сангіна, олівці, пастель тощо);
- 1.4) Укласти наочно-методичний посібник, за змістом образотворчих засобів зображення (лінія, тон, світлотінь, конструкція, форма, пластика тощо);

Студентам пропонуються різні види завдань для семінарської роботи за вибором теми і художніх матеріалів. Формат А3.

Рекомендована література: Джованни Чиварди. Пейзаж: методы, техника, композиция. / Джованни Чиварди. – М.: ЭКСМО. 2004.; Рындин А.С. Живопись. / Рындин А.С. – Одесса, 2004; Пенова В.П. Рисунок карандашом. / Пенова В.П. – Харьков. Белгород. 2008; Жердзинский. Живопись. Техника и технология. / Жердзинский. – Харьков: КОЛОРИТ. 2006; О. Шматова. Самоучитель по рисованию акварелью. / О. Шматова. – М.: ЭКСМО. 2008.

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА – 25 балів (1 година)

Завдання 2. Розробити наочно-методичний посібник (навчальний плакат) для навчально-репродуктивної, пізнавально-практичної діяльності учнів (за змістом програми 1-7 класів).

Завдання на вибір студента.

- 2.1) Розробка наочно-методичного комплексу навчально-репродуктивних вправ з метою формування практичного уміння послідовно зображати малюнок предметів, об'єктів з натури;
- 2.2) Розробка комплексу навчально-репродуктивних вправ за темами декоративного зображення рослинного світу;
- 2.3) Розробка комплексу навчально-репродуктивних вправ за темами декоративного зображення пейзажних мотивів, сюжетної композиції (за вибором);
- 2.4) Розробка комплексу навчально-репродуктивних вправ, що наочно пояснюють систему композиційних закономірностей в декоративно-прикладному мистецтві (традиційність, цілісність, тектонічність, масштабність, пропорційність, контрастність).

Студентам пропонуються різні види завдань для модульної роботи за вибором теми і художніх матеріалів. Формат А3.

Рекомендована література: В. Сенин, О. Коваль, Школа рисунка карандашом – Харьков 2007; Сокольникова Н.М. Изобразительное искусство и методика его преподавания в начальной школе – М.: АСАДЕМА. 1999; Рынди́н А.С. Живопись – Одесса, 2004; Пучков А.С., Триселев А.В. Методика работы над натюрмортом – М.: Просвещение 1982.

ЗАПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ СТУДЕНТІВ

1. Рисунок, як вид графіки. Дати визначення.
2. Які види рисунка ви знаєте?
3. Чим відрізняється педагогічний рисунок від звичайного?
4. Начерки. Обґрунтувати необхідність їх виконання.
5. Що ми розуміємо під поняттям конструктивна основа форми?
6. Що ми розуміємо під поняттям проста і складна форма?
7. Що ми розуміємо під поняттям велика форма?
8. Поясніть закономірність розподілу світла на формі.
9. Які типи рисунків за технікою виконання ви знаєте?

10. Робота над рисунком гіпсової голови, робота над рисунком голови натурника.
Що спільного і які відмінності в роботі над цими завданнями?
11. Пояснити поняття “сприйняття образів”.
12. Що вкладається в поняття “рисунок за уявою” і “рисунок за пам’яттю”?
13. Що необхідно знати при побудові натюрморту? Знання яких фахових дисциплін допомагає в роботі над натюрмортом?
14. Що ви розумієте під поняттям “точка сходу”?
15. Як визначається лінія горизонту? Поясніть що таке високий і низький горизонт в роботі над натюрмортом, пейзажем.
16. Які ви знаєте основні закономірності побудови форми голови людини?
Покажіть їх в схематичних рисунках.
17. Методична послідовність роботи над рисунком голови гіпсової моделі з класичних зразків.
18. Робота над портретом. Якими знаннями і якими навичками слід оволодіти для створення портрета?
19. Які основні закономірності будови фігури людини ви знаєте?
20. Нарисуйте основні схеми руху людини. Що таке вісь опори і вісь рівноваги?
21. Визначити етапи виконання в реалістичному зображенні натури?
22. Натюрморт – дати визначення. Коли натюрморт виділився в окремий жанр? Які типи натюрморту ви знаєте?
23. Що вкладається в поняття “зорова пам’ять”?
24. Якими знаннями, уміннями і навичками потрібно оволодіти учням для реалістичного зображення пейзажу?
25. Дати визначення навчальному натюрморту і натюрморту творчому. Їх відмінності.
26. Дати визначення що таке пейзаж. Назвіть українських художників-пейзажистів, яких ви знаєте.
27. Обґрунтувати необхідність вивчення жанру “аніمالістика” на уроках образотворчої діяльності учнів.
28. Як впливає предмет образотворчої діяльності, зокрема рисунок, на розвиток образного сприймання, логічного мислення, розвитку фантазії учнів?

29. Обґрунтувати необхідність вивчення і зображення рослинного та тваринного світу на уроках образотворчої діяльності учнів.
30. Зобразити в схематичних рисунках характерні особливості характеру стовбура і крони різних порід дерев.
31. Що означає класти штрих по формі? Показати на прикладах рисунка округлої форми і предметів з гранями.
32. Які властивості мають: графітний олівець, вугіль, сангіна, соус? Технічні прийоми роботи художніми матеріалами.
33. Поясніть поняття різноманітності ліній (прямі, криві, круглі, ламані, хвилясті, тонкі, товсті, різного напрямку, характеру тощо) і в роботі над якими завданнями педагогічного малюнку їх використовують?
34. Назвіть закони побудови орнаменту, його види і призначення. Техніки та художні матеріали, що використовуються для виконання орнаменту. Символіка в орнаменті.
35. Декоративно-прикладне мистецтво. Техніки і технології в роботі над композиціями в декоративно-прикладному мистецтві. Види декоративно-прикладного мистецтва – назвіть їх і наведіть приклади.
36. Обґрунтуйте необхідність розробок пізнавально-інформаційних репродуктивних вправ для одного із видів художньо-творчої діяльності за змістом програми.

VII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

- Складання конспекту з теми модуля за заданим, або самостійно складеним планом;
- Папка наочно-методичних таблиць (формат А-3);
- Добір додаткового теоретичного та ілюстративного матеріалу;
- Написання реферату з теми модуля.

VIII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ Методичні таблиці;
- ✓ рисунки, живописні роботи студентів із фонду кафедри;
- ✓ репродукції з робіт майстрів образотворчого мистецтва.

ІХ. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Література основна:

1. Авсиян О.А. Натура и рисование по представлению. / Авсиян О.А. – М., 1985. – 151 с.
2. Беда Г.В. Основы изобразительной грамоты. Рисунок. Живопись, Композиция. / Беда Г.В. – М., 1981. – 65с.
3. Бесчастнов Н. П. Графика натюрморта. Учебное пособие для вузов./ Бесчастнов Н.П. – М.: Владос., 2008. – 256с.
4. Бесчастнов Н.П., Кулаков В.Я., Стор И.Н., Авдеев Ю.С., Гусейнов Г.М., Дыминский В.Б., Шаболдаев А.С. Живопись. Учебное пособие для вузов. / Бесчастнов Н.П., Кулаков В.Я., Стор И.Н., Авдеев Ю.С., Гусейнов Г.М., Дыминский В.Б., Шаболдаев А.С. – М.: Владос., 2007. – 324с.
5. Виноградова Г.Г. Уроки рисования с натуры. / Виноградова Г.Г. - М., 1980. – 84 с.
6. Ган Н.С., Казанцев А.В. Малювання з натури: Методичний посібник для вчителів. / Ган Н.С., Казанцев А.В. – К., 1971. – 44с.
7. Даглдиян К. Дикоративная композиция. Высшее образование. / Даглдиян К. – Ростов на Дону: Феникс., 2008. – 314с.
8. Едварс Бетти. Открой в себе художника. / Едварс Бетти. – Мінск: Попуррі., 2004. – 240 с.
9. Кириченко М.А. Уроки образотворчого мистецтва в 3 класі: Посібник для вчителів. / Кириченко М.А. – К., 1976. – 190с.
10. Кардашов В.М. Теорія і методика викладання образотворчого мистецтва: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних заходів. / Кардашов В.М. – К.: Видавничий дім «Слово»., 2007. – 296с.
11. Крижанівський В.В. Рисунок під час літньої практики. Навчальний посібник. / Крижанівський В.В. – К., 2006. – 200с.
12. Костерин Н.П. Учебное рисование. / Костерин Н.П. – М., 1984. – 158с.
13. Казанжи Ф.И. Резниченко Н.И. Профессиональная подготовка студентов 1-3 курсов художественно-графического факультета в условиях непрерывной

- практики. Методические рекомендации. / Казанжи Ф.И. Резниченко Н.И. – Одесса, 1989. – 240с.
14. Кузин В.С. Наброски и зарисовки: Пособие для учителей. 2-е изд., переработ. / Кузин В.С. – М., 1981. – 82с.
 15. Ли Николай. Основы учебного академического рисунка. / Ли Николай. – М.: Эксмо., 2004. – 479с.
 16. Пенова В.П. Рисуем карандашом. Деревья, цветы, животные./ Пенова В.П. – Харьков. Белгород., 2008. – 110с.
 17. Полторак В.С., Небеснова А.В., Исаенко А.Я. Учебный плакат. Методические рекомендации. / Полторак В.С., Небеснова А.В., Исаенко А.Я. – Одесса, 1986. – 48с.
 18. Панксенов Г.И. Живопись. Форма. Цвет. Изображение. Учебное пособие. / Панксенов Г.И. – М., Академия., 2008. – 144с.
 19. Станьер Питер, Розенберг Терри. Практический курс рисования./ Станьер Питер, Розенберг Терри. – Минск., 2005. – 428с.
 20. Терентьев А.Е. Изображение животных и птиц средствами рисунка и живописи. / Терентьев А.Е. –М.,1969. – 73с.
 21. Чивади Джованни. Рисунок. Пейзаж: методы, техника, композиция. / Чивади Джованни.– М.: Эксмо., 2004. – 64с.
 22. Шматова Ольга. Самоучитель по рисованию акварелью. / Шматова Ольга. – М.: Эксмо., 2008. – 80с.

Література додаткова:

1. Резніченко М.І., Вакаров В.Є. Малюнок птахів в практиці вчителя образотворчого мистецтва. / Резніченко М.І., Вакаров В.Є. - Одеса, 1993. – 64с.
2. Рындин А.С. Живопись. Учебное пособие. / Рындин А.С. – Одесса., 2004. – 237с.
3. Сенин Виталий, Коваль Олег. Школа рисунка карандашом. Натюрморт. Пейзаж. Портрет. / Сенин Виталий, Коваль Олег. – Харьков., 2007. – 112с.
4. Яшухин А.П. Живопись: Учебное пособие. / Яшухин А.П. – М., 1985. – 105с.

Ресурси:

Бібліотека університету

1. Барщ А.О. наброски и зарисовки. / Барщ А.О. – М.: Искусство, 1970.
2. Белкіна Е.В., Поліщук А.А., Фесенко Л.В. Образотворче мистецтво: Підручник для учнів 5 кл. / Белкіна Е.В., Поліщук А.А., Фесенко Л.В. – К.: Промінь, 2005
3. Кириченко М.Н., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. / Кириченко М.Н., Кириченко І.М. – К.: Вища школа, 2002
4. Николай Ли. Основы учебного академического рисунка. / Николай Ли. –М.: ЭКСМО, 2003.
5. Ростовцев Н.Н. Учебный рисунок. / Ростовцев Н.Н. – М.: Просвещение, 1976.